Amendement:
Starten met een Burgerberaad in 2026

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 november 2025, gezien het raadsvoorstel Programmabegroting 2026, kenmerk 30579942.

Constaterende dat:

1. De Programmabegroting 2026 geen geld heeft gereserveerd voor een tweede Burgerberaad, ook niet voor de start van een dergelijk beraad in 2026.
2. EenUtrecht een eigen tegenbegroting heeft opgesteld d.d. 28 oktober 2025, integraal bijgevoegd als bijlage bij dit amendement, waarin wél geld is opgenomen voor het volledig kunnen starten en uitvoeren van een tweede Burgerberaad in 2026.

Overwegende dat:

1. ***Het vertrouwen van Utrechters in de gemeenteraad, het gemeentebestuur en de gemeente nog steeds verder afneemt***. [1]
2. Daarmee de 'kloof' tussen overheid en burger toeneemt.
3. Dit de (lokale) democratie ernstig kan schaden en ten alle tijden moet worden voorkomen.
4. In 2023-24 voor het eerst in Utrecht een Burgerberaad is georganiseerd, op de vraag: "Hoe willen we dat de jaarwisseling verloopt in de stad Utrecht vanaf 2024/2025 en daarna?"
5. Dit eerste Burgerberaad leerzaam en geslaagd kan worden genoemd, zoals beschreven in de evaluatie ervan (met eveneens enkele verbeterpunten voor de volgende keer). [2]
6. Hieruit blijkt dat een Burgerberaad inderdaad de kloof tussen overheid en burger kan doen verkleinen en mensen weer meer vertrouwen geeft in de overheid en de lokale democratie.
7. Het coalitieakkoord 2022-26 aangeeft "ervaring te willen opdoen met burgerberaden"; in meervoud.
8. Bij de start met Burgerberaden op basis van de motie 'Utrechts Burgerberaad' d.d. 10 maart 2022 nadrukkelijk wordt gesproken over (het leren van) meerdere Burgerberaden.
9. Utrechters een Burgerberaad alleen als een vaste waarde voor de lokale democratie gaan zien als het ook regelmatig, minimaal tweejaarlijks, en zichtbaar wordt georganiseerd.
10. Het daarom ongelofelijk belangrijk is om eind 2026 te starten met het voorbereiden van een tweede Burgerberaad in Utrecht, te organiseren in 2027 (drie jaar na de eerste).
11. Om goed te kunnen starten minimaal een budget van € 100.000 nodig zal zijn in 2026.
12. De financiering voor deze € 100.000 kan worden gevonden door orde grootte € 3 miljoen minder te reserveren aan investeringen voor 2026 omdat de totale omvang van het investeringsvolume voor 2026 net even te optimistisch is begroot en zo goed als zeker niet zal worden gerealiseerd. [3]

---

[1] Inwonersenquête 2021-2023: vertrouwen in college van Burgemeester & Wethouders (B&W) is gedaald van 59% naar 55%; in de gemeenteraad van 55% naar 51% en in (de ambtenaren van) de gemeente Utrecht van 57% naar 54%.
[2] Raadsbrief evaluatie Burgerberaad jaarwisseling d.d. 11 oktober 2024.
[3] Memo accountant d.d. 12 oktober 2025, behandeld in adviescommissie Control & Financiën: er is € 346 miljoen euro gepland aan investeringen voor 2026, terwijl over 2024 een investering van € 207 miljoen is gerealiseerd, dat was al meer dan ooit tevoren. Ook als het investeringsplafond van 65% wordt gehanteerd, zijnde € 286.000, dan nog ligt dat ver boven de realisatie van 2024.

Besluit:

Aan beslispunt 3g van het ontwerp raadsbesluit Raadsvoorstel Programmabegroting 2026, het volgende toe te voegen:

Met dien verstande dat éénmalig voor 2026 de toevoeging aan de Algemene dekkingsreserve met € 100.000 wordt verlaagd, met als doel:

“Het starten van een Burgerberaad in 2026”.

De Programmabegroting 2026 dienovereenkomstig aan te passen.

En het college te verzoeken bij de Voorjaarsnota 2026 aan te geven wat er nodig is om de uitvoering van dit Burgerberaad in 2027 blijvend een plek te geven.

Ingediend door:

- Gert Dijkstra, EenUtrecht

Kortom, dan mag de conclusie zijn dat er nog steeds een dosis planningsoptimisme in de investeringsplanning zit. Elke € 1 miljoen minder aan investeringen reserveren betekent wel 2% minder afschrijving en 2,5% minder rentekosten ofwel samen circa € 45.000 lagere kosten ten laste van de exploitatierekening over 2026. Een investeringsplanning die € 2 tot € 3 miljoen lager ligt levert aldus een vrijvallend bedrag op binnen de begroting van minimaal € 100.000.